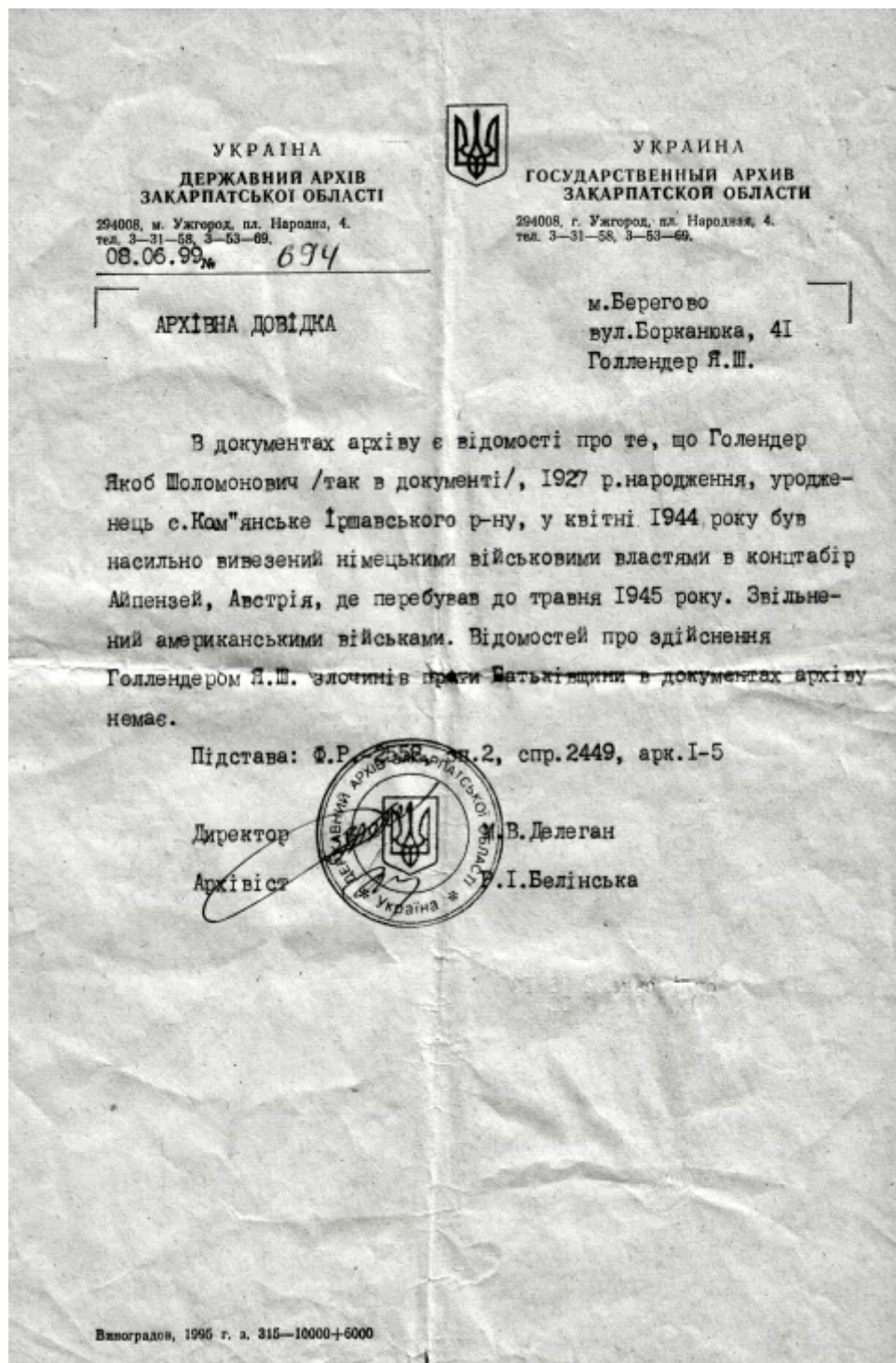

Hollander Jakab

Ez a dokumentum az én nevemre van kiállítva. Azt bizonyítja, hogy az ebenseei koncentrációs táborban voltam fogva tartva.

1944. március végén magyar csendőrök járták végig a zsidó házakat, és megparancsolták az ott lakóknak, hogy készüljenek az útra [Ez minden bizonnyal valamivel később, áprilisban történhetett. A zsidók gettóba költöztetéséről szóló rendelet 1944. április 28-án született meg, a részleteket

azonban már április 4-én kidolgozták, és Kárpátalján (valamint az ország északkeleti részein) 1944. április 16-án, vasárnap, Pészah első napján kezdődött meg a gettóba költöztetés. - A szerk.]. Minden ember tíz kilogramm élelmiszert és személyes holmit vihetett magával [A Baky László által a "Zsidók lakhelyének kijelölése" tárgyában 1944. április 7-én kiadott körlevelét szerint "Az elszállítandó zsidók csak a rajtuk lévő ruházatot, legfeljebb két váltás fehérneműt és fejenként legalább 14 napi ételmezt, továbbá legfeljebb 50 kg-os poggyászt, amelyben az ágyneműk, takarók, matracok súlya is bennfoglaltatnak, vihetnek magukkal". Ám voltak helyek, ahol még ennyit sem hagytak a gettóba szállított embereknél, volt, ahol csak egy váltás fehérneműt, másol csak kétnapi ételmezt stb. "Az általános rendelkezések szerint a koncentrált személyek 14 napra való élelmiszert hozhattak magukkal, de a zsidóknak a falvakból való eltávolítása oly gyorsasággal történt, hogy ennyi élelmiszer összeszerzése nem volt lehetséges" (Részlet a zsidó tanács vezetőinek Eichmannhoz intézett beadványából, idézi Randolph L. Braham: A magyar Holocaust, Budapest, Gondolat/Wilmington, Blackburn International Inc., é. n. /1988/, 419-420. oldal, 438. oldal). - A szerk.]. Magyar csendőrök kísérték az állomásra a zsidókat, minden házból. Beregkövesden keskeny nyomtávú vasút volt. Marhavagonokba szállítottak föl minket, minden vagonba hetven embert, így vittek el Beregszászra, ahol már kiépült a gettó. Három hétig voltunk a gettóban. Aztán a magyarok betelereltek minket a vagonokba, és Szlovákián keresztül Lengyelországba, az auschwitz koncentrációs táborba vittek.

Anyámat a két öcsémmel és a húgommal meg Gitta nagymamámmal együtt azonnal félreállították, abba a csoportba, amelyben az asszonyok álltak a gyermekekkel. Apámnak a másik irányba kellett mennie, nekem meg anyámmal. Én azonban megfogtam apám kezét, és elindultam vele. Később tudtam meg, hogy anyámat, a gyerekeket és Gitta nagymamámat még aznap megölték a gázkamrában. Apámmal együtt a fürdőbe vittek minket. Amíg fürödtünk, elvitték a ruhánkat, és nem adtak helyette másikat. Három napon át pucéron tartottak minket a barakkban. Akkor már tudtuk, hogy a családuink elpusztult, a koncentrációs táborban ugyanis elmesélték, hogy a munkaképteleneket azonnal megölik. A priccsen feküdtem, és sírtam. Apám sem tudta visszatartani a könnyeit. Naponta egyszer kaptunk enni valamilyen löttyöt, kenyeret nem adtak. A negyedik napon kaptunk csíkos rabruhát meg sapkát, átvittek minket a Vossbergben fölépített táborba dolgozni, nem messze Berlintől. 1944. április huszonnyolcadikán érkeztünk meg a gross-roseni táborba. A tábort német katonák őrizték.

1945 februárjában az angolok és az amerikaiak támadásba lendültek. 1945 márciusában fölsorakoztattak, és gyalogszerrel elindítottak minket Ausztriába. A táborból hatezren indultunk el, és alig több mint ezren érkeztünk meg a kijelölt helyre. Az egyik mauthauseni koncentrációs táborba [altáborba], Ebenseebe vittek minket, három kilométerre Mauthausentől. Ebben a táborban már nem vittek minket munkára, majdnem minden időnket a priccsen heverve töltöttük, hogy megőrizzük a maradék erőnket. Azokat, akik már alig tudtak fölkelni, fölraktuk a felső priccsre.

Apámat 1945. április huszonnyolcadikán gyilkolták meg. Volt pár arany korona a szájában, amiket, hogy ne legyen föltűnő, mindig agyaggal kent be. A koronákról senki sem tudott, de valahogy valaki mégiscsak fölfigyelt rá. A barakk két végében két nagy, vízzel teli hordó állt. Apám fejét egy ilyen hordóba nyomták bele, és miután megfulladt, a padlóra dobták a tetemét. Reggel a kutyák fedezték föl a holttestet. A szájában nem volt egyetlen arany korona sem. Soha nem tudtam meg, hogy ki tette.

1945. május ötödike volt. A németek elszöktek, sok fogoly nem is tudott a távozásukról. Másnap, május hatodikán amerikai egységek vonultak be a táborba. Már a felső priccsen feküdtem, nem kelttem föl, nem is nagyon mozogtam. A csaknem száznyolcvan centis magasságomhoz harmincnégy kilót nyomtam. Az amerikaiakkal érkezett orvos kórházba küldött. Hordágyra fektettek, és egy bécsi kórházba szállítottak. Egy hónappal később átirányítottak egy prágai szanatóriumba, ahol további három hónapot töltöttem.